Υπάρχει Θεός; (Αρχιμ. Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Πατρών)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Ιουνίου, 2013

Ένα καθημερινώς βιούμενο γεγονός είναι η αμφισβήτηση της υπάρξεως του Τριαδικού Θεού. Η ανθρώπινη αναφορά, θετική ή αρνητική στον Θεό, τον Δημιουργό του Σύμπαντος και του ανθρώπου, δεν είναι φαινόμενο της εποχής μας, αλλά αποτελεί διαχρονικό και παγκόσμιο φαινόμενο.

Πάντοτε υπήρχαν και υπάρχουν εκείνοι οι άνθρωποι που δέχονται την ύπαρξη του Θεού από ψυχολογική ανάγκη, θεωρώντας Τον ως κάτι το υπερβατικό που διατηρεί τον κόσμο σε μια ηθική τάξη και αρμονία και που ειρηνεύει τον άνθρωπο που πιστεύει σ' Αυτόν.

Παράλληλα υπάρχουν και εκείνοι που δέχονται την ύπαρξη του Θεού επειδή η λογική τους και μόνον αυτή τους οδηγεί στην a priori αποδοχή Του. Βεβαίως, τις περισσότερες φορές η κατηγορία αυτή των ανθρώπων συνδυάζει με την λογική πίστη και ορισμένες "θρησκευτικές συνήθειες" και τελετουργικούς τύπους, τους καθιερωμένους στο κοινωνικό περιβάλλον που ζουν. Μέσα τους, ωστόσο, υπάρχει ένα ερώτημα και ένας βαθύς αγνωστικισμός, ο οποίος βρίσκει την πληρότητά του στην αφηρημένη άποψη και αποδοχή ενός "ανώτατου
όντος".

Υπάρχει ταυτόχρονα και τρίτη ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι αποδέχονται την ιστορική εμπειρία της Θείας Αποκαλύψεως. Ο Θεός αποδεικνύει την ύπαρξή Του μέσω των παρεμβολών του μέσα στην ανθρώπινη Ιστορία και μάλιστα, όπως καθαρά φαίνεται στην Παλαιά Διαθήκη, μέσα από μια προσωπική εμπειρία. Αποκαλυπτόμενος στον Μωϋσή, ομιλεί μαζί του "ενώπιος ενωπίω, ως ει τις λαλήσαι προς τον εαυτού φίλον" (Έξ. 33, 11). Κυρίως, όμως, αποδέχονται το μυστήριο της θείας οικονομίας, δηλαδή την ενανθρώπηση του Θεού Λόγου.

Οι τρείς αυτές περιπτώσεις αποκλείουν την άποψη ότι υπάρχει οντολογικά άθεος. Υπάρχει άνθρωπος που δεν πιστεύει στην ύπαρξη του Θεού; Ο Ντοστογιέφσκυ είναι κατηγορηματικός: Άθεοι δεν υπάρχουν. Υπάρχουν άνθρωποι των παθών που θέλουν να μην υπάρχει εκείνος που θα τους πει το "μη", κι αυτός είναι ο Θεός(Ι. Πόποβιτς, "Ο Ντ. ενώπιον των

αιώνιων προβλημάτων", *Σπουδή στον Ντ.*,
Imago, σελ. 11-21). Ο δε Πασκάλ λέγει χαρακτηριστικά:
"Μας λείπει η καθαρότητα καρδιάς. Τα πάθη μας μάς οδηγούν στην αθεΐα μας".

Ως εκ τούτου αποδεικνύεται ότι ακόμη και δεδηλωμένοι
άθεοι βρίσκονταν και βρίσκονται στο σκοτάδι. Προσπαθούν να εύρουν το φως. Η ύπαρξη του σκοταδιού, όμως, δεν ενοχοποιεί το φως. Το φως υπάρχει. Τα μάτια τους υποφέρουν από τις διάφορες προσωπικές ή ομαδικές καταπιέσεις και νευρώσεις και δεν μπορούν να διαπιστώσουν την ύπαρξή του. Για τον λόγο αυτό επιζητούν αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού.

Η μεγαλύτερη, όμως, απόδειξη της υπάρξεως του Θεού
είναι ότι δεν αποδεικνύεται. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός το διατυπώνει με σαφήνεια: "Άπειρον ουν το θείον και ακατάληπτον, και τούτο μόνον αυτού καταληπτόν, η απειρία και ακαταληψία" (*Έκδ.Ακρ.Ορθ.Πίστ.*,
Θεσ/νίκη 1976, σελ. 38).

Εάν αποδεικνυόταν η ύπαρξη του Θεού, τότε δεν θα ήταν
ο άπειρος Θεός, αλλά ένα ον πεπερασμένο και ανθρώπινο, όχι όμως ο Θεός. Ο Τριαδικός Θεός αυτοαποκαλύπτεται στον άνθρωπο και αυτή η αυτοαποκάλυψη βιώνεται
προσωπικά και καρδιακά. Έτσι, το άχρονο εισέρχεται μέσα στο χρονικό, το άναρχο μέσα στο φθαρτό, το αχώρητο μέσα στο χωρητό, το ακίνητο μέσα στο μεταβλητό, το μακάριο "είναι" μέσα στο ανήσυχο "γίγνεσθαι".

Για τον λόγο αυτό χρειάζεται, κατά τον Κίρκεγκωρ,
"ένα απεγνωσμένο άλμα στον χώρο του παρα-δόξου, του παρα-λόγου, του α-νοήτου. Απαιτείται η συντριβή του λόγου, η σταύρωση της λογικής, που όμως σημαίνει σωτηρία και ανάσταση για την ύπαρξη" (*Philosophische Brocken iv* 233).

Μπορούμε, λοιπόν, να ισχυριζόμαστε ότι αληθινά υπαρκτό
είναι μόνον ό,τι αντιλαμβανόμαστε με τις αισθήσεις μας και επιβεβαιώνει η λογική μας ή υπάρχει και πραγματικότητα που γνωρίζεται μέσω της αμέσου εμπειρικής, μυστικής και καθολικής σχέσεως; Αυτό συμβαίνει και εδώ. Η άμεση εκκλησιαστική και προσωπική - εμπειρική σχέση με τον Θεό αποδεικνύει την υπαρξή Του.

*(Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα
«Πελοπόννησος» των Πατρών στις 7/7/2013)*